

— Μωρὲ μπράβο, εἶπεν, ὠραία ἐορτάζετε οἱ Ἄθη-
ναῖοι τὴν πρωτομαχιά.

— Δύσκολος εἶσαι, καυμένε, καὶ ἀχάριστος, ἀπήν-
τησεν ὁ βέρορτερ, λίγο γελάσαμε ;

ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἄγαπητέ μου,

Τῆς ζωῆς τίποτε δὲν εἶνε καλό, τίποτε κακό· ὅλα νὰ τὲ
λατρεύουμε κι ὅλα νὰ τὰ τρέμονμε· βροχή ζωῆς ὅλα δὲν εἶνε
καὶ πηγή θανάτου μαζί ; Στὰ χέρια τῆς Λοκούστας καὶ
τ' ἀθάνατο νερὸ φαριμάκι γίνεται. Σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ με-
σαιωνικά μας ποιήματα μιὰ μάγισσα μυρίζει μ' ἓνα μῆλο
ἓνα παλλημάρι· κι αὐτὸ πεθαίνει· περνάει μιὰ κόρη, παίρ-
νει ἀπὸ τὸν κόρφο τοῦ νεκροῦ τὸ μῆλο, τότε μυρίζει καὶ
τὸν ἀνασταίνει, μὲ τὸ μῆλο πάλι. Σὰν τὸ μῆλο τῆς μάγισσας
ὁ κόσμος εἶνε. Μᾶς τὸ λέει κι ὁ ξακουστός ὁ ζωγράφος ὁ
Ἄλμας Ταδέμας, Ἑγγλέζος, ἀπὸ γένος Ὁλλανδιῶ. Χρόνια
καὶ χρόνια τώρα φημίζεται γιὰ τὴ μεγάλη τέχνη του, τὴν
τέχνη ποὺ ταιριάζει τὴν ποιητικὴν μὲ τὴν ἱστορικὴν ἀλή-
θεια—δυστοίχια κάποτε δυσκολοσυμβίβαστα—χωρὶς νὰ
ζημιώη μήτε τὴ μιὰ μήτε τὴν ἄλλη. Κι αὐτὸς ἀγαπάει καὶ
κηνηγαίει τὰ περασμένα πίσω κι αὐτὸς γροῖζει γροθιόνας
τὴν Ἑυριδίχη του· μὲ ἡ Ἑυριδίχη δὲν τοῦ ξεφεύγει τὴν
ἀνασταίνει ἀπάνον στὸ παλὶ μὲ τὸ κοντύλι του. Κι ὁ ἔμ-
πνευσμένος αὐτὸς τεχνίτης τὴν ἱστορίαν τὴ σέβεται, καὶ μὲ
φροντὶδ' ἄρχαιολόγον κιντᾶζει νὰ παραστήσῃ καὶ τὰ πα-
ραμικρά. Κανείς ὅμως δὲν τότε φτάνει στὴ ζωγραφιὰ τῶν
ἀψύχων, ἂν εἶνε τίποτε· ἀψυχο στὴ φύση καὶ στὴν τέχνη
Ἡ δύναμή του εἶνε στὰ μάγιαρα, στὰ πετράδια, στὰ ὑφέ-
σματα· σὲ ὅτι ἀκριβό, πολύτιμο, λαμπρό. Στὸ φτεινὸ
Σαλόνι τοῦ Παρισιοῦ ἔστειλε τὰ Ρόδα τοῦ Ἡλιο-
γάβαλον· καὶ γι' αὐτὰ θέλω νὰ σοῦ εἰπῶ. Ξέρουμε πῶς
ὁ τύραννος ξεφάντωνε πολλὰς φορὰς μὲ τέτοιο τρόπο : Σὲ
τραπέζι ἐπροσκλοῦσε φίλους καὶ δικούς, ἄντρες καὶ γυ-
ναῖκες· κ' ἐκεῖ ποῦ γλεντοκοποῦσαν, ἀνοίγαν ἀπὸ πάνου
οἱ καταρράχτες τοῦ παλατιοῦ, κ' ἔπεφτε στοὺς ἀνθρώπους
ἀπάνον κατακλυσμός ἀπὸ λουλούδια· κ' ἐκεῖνοι πρῶτα γε-
λοῦσαν, κ' ὕστερ' ἀποροῦσαν, κ' ὕστερα τᾶχαναν, κ' ὕστερα
ἐτρόμαζαν, κ' ὕστερα ἐπάλευαν, καὶ στὸ τέλος ἔπερταν
σασμαμένοι, πνιγμένοι ἀπὸ τὴν ἀνθοτριανμία, μέσα στὸν
ὄκεανὸ τὸν ἀπαλό, τὸ ἀγαλό, τὸ μωροβολισμένο, καὶ τὸν
ἀχόρταγο. Ὁ Ἄλμας Ταδέμας ἀνάστησε τὴ φοβερὴ σκη-
νὴν στὰ Ρόδα τοῦ Ἡλιογάβαλον μὲ ὅλη τὴ λαμπρό-
τητα τοῦ κοντυλιοῦ του, μὲ ὅλη τὴ γνώση τῆς ἐποχῆς. Ἔτσι
περιγράφει κάποιος κριτικὸς τὴν εἰκόνα : «Ἀγάλια ἀγάλια
πέφτ' ἡ ἀνθοβροχὴ τὰ πέταλ' ἀνεμογροῖζον σὰν ἐλαφρὰ
πούπουλια κ' εἶνε χαρὰ Θεοῦ νὰ τὰ βλέπης. Ἄλλ' ἔξαφνα ἡ
βροχὴ δυναμώνει, καὶ λίγο λίγο τὰ ροδόφυλλα σιεπάξουν
τραπέζι, κρεβάτια, προσκέφαλα, γεμίζουν τὰ ποτήρια, στρα-
βώνουν τὰ μάτια. Οἱ χαροκόποι ξαφνίζονται, κιντᾶζονται
τρομασμένοι, παύουν τὰ γέλοια, ... ἀνατριχιάζουν... ἡ βροχὴ
διπλασιάζεται· σκοταδιάζει· τότε τοὺς πιάνει ὁ φόβος· λα-
χαιασμένοι, κάνουν νὰ σηκωθοῦν, δὲ μποροῦν'· κι ἀκόμα
μεγάλων' ἡ ροδοπονή, τοὺς συντριβεῖ· βλέπεις χέρια γε-
μάτα βραχιόλια, κι ἀνθοστεφάνωτα κεφάλια νὰ προβάλλουν
μέσ' ἀπὸ τὰ ρόδα· καὶ στὸ τέλος δὲν τὰ ξεχωρίζεις τὰ θύ-
ματ' ἀπὸ τὰ μνήματα...»

Ἰὲν τὴν εἶδα τὴν εἰκόνα — ποῦ νὰ τὴν ἰδῶ! — Ἄλλὰ

σκορπίζει τόση ποίηση, κ' ἡ ποίησή της κρύβει τόσο βαθὺ
νόημα, ὥστε, φτάνει κανεὶς νᾶχη κάποια φαντασία, καὶ
μόνο νὰ τὴν ἀκοῦσῃ, νοιώθει περίσσια συγκίνηση. Καλὰ
εἶνε τῆς τέχνης τὰ ἔργα ποῦ θαυμάζουν τὰ μάτια καὶ γλυ-
καίνουν τ' αὐτιά· ἀλλὰ ὑψηλότερα πολὺ στέκοντ' ἐκεῖνα
ποῦ σοῦ ξυπνοῦνε τὴν ψυχὴ καὶ σοῦ κινοῦν τὴ σκέψῃ· μό-
νον οἱ μπακάληδες δὲ μποροῦν νὰ καταλάβουν τὸ μεγαλεῖο
τῶν, κι ὅσοι αἰσθάνονται μπακάλικα. Τὰ ρόδα καὶ τὰ λιον-
τάρια! ποῖα εἶνε τὰ φοβερώτερα καὶ ποῖα τὰ ὠραιότερ' ἀπὸ
τὰ δύο ; καλὰ καλὰ δὲν τὸ ξέρεις, ἀνθρώπε. Τὸ ρόδα τοῦ
Ἡλιογάβαλον... ποτὲ δὲν ἐδιάβασα θλιβερότερο, σοτει-
νότερο ποίημα· μοῦ ἔρχονται δάκρυα στὰ μάτια.

Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ.

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

Η ΜΑΓΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΙΝΔΟΙ ΦΑΚΙΡΑΙ

Ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἐνασχολεῖται περὶ τὰ πνευ-
ματιστικά φαινόμενα. Ἐν τούτοις ὅμως αἱ ἡμέτε-
ραι πολιτισμένοι χῶροι τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης ἐλά-
χιστα γνωρίζουσι, τὰ δὲ ὑπ' αὐτῶν τελούμενα βεβαίως
τὸ μειδιᾶμα προκαλοῦσι τῶν θαυματουργῶν τῆς ἀπω-
τέρας Ἀνατολῆς. Ὁ Ἀμερικανὸς καθηγητῆς Κέλλαρ
ἐπὶ μακρὸν ζήσας ἐν τῇ Ἰνδικῇ ἐμελέτησεν ἐπὶ δεκα-
πέντε ὅλα ἔτη τὰ πειράματα τῶν Φακίρων. Ἄν μὴ ἐγνω-
ρίζαμεν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Κέλλαρ καὶ τὴν χαρακτηρί-
ζουσαν αὐτὸν εἰλικρίνειαν, μετὰ δυσπιστίας θ' ἀπεδεχό-
μεθα τὰ ὑπ' αὐτοῦ διηγούμενα, διότι πραγματικῶς πρό-
κειται περὶ γεγονότων ἀνεξήγητων. Ἐν πρώτοις ὁ Κέλ-
λαρ διακρίνει μεταξὺ τῶν κοινῶν θαυματουργῶν τῶν
πληθωμένων εἰς ἀπάσας τὰς πανηγύρεις, τοὺς Φακίρας
τῆς ἀνεπτυγμένης τάξεως, οἵτινες μόνον εἰς ἐκτάκτους
περιστάσεις, ὅσων εἰς τὴν στέψιν πρίγκηπος τινος, τὰς
ἐορτὰς Μαχαραγια, τὴν μεγάλην ἐορτὴν Μαχορούμ,
ὡς καὶ κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας
ἐπιδεικνύουσι τὴν τέχνην των. Μόνον περὶ τῶν τελευ-
ταίων τούτων ὁμιλεῖ εἰς ἓν τῶν τελευταίων τευχῶν
ἐγκρίτου περιοδικοῦ, τῆς Βορειαμερικανικῆς
Ἐπιθεωρήσεως· καὶ ἰδοὺ ἀκριβῶς πῶς οὗτος διη-
γεῖται τὰ συμβάντα :

«Κατὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας εἰς
Καλκούτταν τὸν χειμῶνα τοῦ ἔτους 1875-1876, με-
γάλα ἐδόθησαν ἐορταί. Πλήν ἄλλων δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ
πλατείᾳ τῆς Καλκούττας ἐνώπιον τοῦ πρίγκηπος τῆς
Οὐαλλίας καὶ 50,000 περίπου θεατῶν, γηραιὸς Φακίρης
ἐτέλεσε τὸ ἔξῃς πείραμα. Ὁ Φακίρης ἀφοῦ ἐχαίρετισε
τὸν πρίγκηπα ἔλαβε τρία ξίφη δξύτατα, ὡς ἐξ αὐτοψίας
ἐπίεσθημεν, καὶ ἐνέπηξε ταῦτα καθέτως ἀπὸ τῆς λαβῆς
εἰς τὸ ἔδαφος. Τότε ἕτερος Φακίρης νεώτερος προσ-
ῆλθε καὶ ἐξηπλώθη ὕπτιος κατὰ γῆς κολλήσας πρὸς
ἄλληλα τὰ σκέλη καὶ τοὺς βραχίονας ἐπὶ τῶν πλευ-
ρῶν. Ἀφοῦ δὲ δις καὶ τρίς ἐπ' αὐτοῦ ἔφερε τὰς χεῖρας
ὁ γηραιὸς Φακίρης, τὸ σῶμα τοῦ νεωτέρου κατέστη
ἀκαμπτον καὶ ἀνίσθητον. Τότε τρίτος Φακίρης προσ-
ῆλθε καὶ ἔλαβε τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν ποδῶν, καὶ μετὰ τοῦ
γηραιοῦ κρατοῦντος ἐκ τῆς κεφαλῆς ἀνεσήκωσαν καὶ
ἐπέθεσαν ἐπὶ τῶν αἰχμῶν τῶν ξιφῶν, χωρὶς αὐτὰ νὰ
ἐμπηχθῶσι ποσῶς εἰς τὰς σάρκας. Ἡ αἰχμὴ τοῦ
ἐνὸς ξίφους ἐτέθη ὑπὸ τὸν ἀγκύνα, ἡ δευτέρα ἐν τῷ
μέσῳ τῶν δύο ὤμων καὶ ἡ τρίτη κατὰ τὴν βάσιν τῆς
σπονδυλικῆς στήλης. Οὐδὲν ἐστήριξε τοὺς πόδας. Ἄρα
ἐτέθη οὕτω τὸ σῶμα ὁ δευτερός Φακίρης ἀπεσῶρθη,